

YAZILI ANLATIM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE OKUMA METİNLERİ OLARAK GAZETE KÖŞE YAZILARININ KULLANILMASI

*Ruhan KARADAĞ**

*Bekir KAYABAŞI***

ÖZET

Etkili yazma becerileri bireylerin ilköğretimden yükseköğretime tüm öğrenim yaşamı, iş yaşamı ve günlük yaşamlarının en önemli becerilerinden birini oluşturmaktadır. Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının yazılı anlatım dersinde gazete köşe yazılarının kullanımına ilişkin düşüncelerini ortaya koymaktır. Araştırma, tarama modeli kapsamında yöntem çeşitlenmesinden yararlanılarak karma desenle gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 2010-2011 öğretim yılı güz döneminde Adıyaman Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programlarına devam eden 89 birinci sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın nicel verileri öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarının kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla etkinlik sonrasında uygulanan ölçme aracı ile toplanmış, nicel verilerin istatistiksel analizinde t testi, frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ve standart sapma teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın nitel verileri ise yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmış ve içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, yazılı anlatım dersinde gazete kullanılarak yapılan öğretim sürecinin öğretmen adaylarının başta yazma becerileri olmak üzere diğer dil becerilerinin gelişimine ve kişisel gelişimlerine katkı sağladığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazılı anlatım, gazete köşe yazıları, öğretmen eğitimi

USING NEWSPAPER COLUMNS AS READING TEXTS TO DEVELOP WRITING EXPRESSION SKILLS

ABSTRACT

Abilities to write effectively are one of the important skills of individuals' daily life, business life and whole education life; from primary to higher education. This paper aims to study preservice teachers' opinions on reading newspaper in Turkish I: Writing Skills Course. Preservice teachers' opinions on the contributions of reading newspaper in Writing Skills are studied in the paper. The opinions are examined by using qualitative and quantitative inquiry methods with mixed methods research design. 89 preservice teachers, who are studying Turkish and Social Sciences Education in 2010/2011

* Yrd. Doç. Dr., Adıyaman Ü. Eğt. Fak. Türkçe Eğt. Böl. El-mek: rkaradag@adiyaman.edu.tr

** Yrd. Doç. Dr., Adıyaman Ü. Eğt. Fak. El-mek: bkayabasi@adiyaman.edu.tr

Autumn semester at Adiyaman University, are participated in this study. Quantitative data of the study are gathered by measuring instrument which is developed by the researchers to specify the opinions of preservice teachers' concerning the contribution of using newspapers in order to develop writing skills. The data obtained as a result of the study are evaluated as average, standard deviation, t test, frequency (f), percentage (%). Qualitative data are gathered by semi-structured interview technique and they are analyzed by content analysis technique. As a conclusion it has been discovered that using newspapers in Writing Skills courses helps preservice teachers' to develop their language skills especially writing skills and personal development.

Key Words: Writing expression, newspaper columns, teacher training

Giriş

İnsan kültürü binlerce yıldır sözlü ve yazılı gelenekle kuşaktan kuşağa aktarılmaktadır. Yüz yıl önce sözlü kültür aktarımının yeni kuşaklar için yeterli olduğu kanısı hâkim iken, son yüzyılda meydana gelen gelişmeler yeni kuşakların yaşayabilmeleri ve toplumsal düzene uyum sağlayabilmeleri için onların yazılı kaynaklardaki bilgilerle de donatılmasını zorunlu hale getirmiştir. İletişim devrimi yazının kullanım alanını genişletmekte ve bütün yazın ürünleri resmi yazışma taleplerinden, sosyal paylaşım sitelerine kadar uzanan alanlarda bireyleri sürekli yazmaya yönlendirmektedir. Bu durum her yeni kuşağın bir önceki kuşağa göre daha fazla şey öğrenerek hayata başlamasını ve iyi bir eğitim sürecinden geçmesini zorunlu kılmaktadır. Bu eğitim sürecinin temel ögesini ise “okuma” ve “yazma” oluşturmaktadır.

Okuma süreci bir beynin diğer bir beyinle belirli bir konu etrafında diyalogu olarak algılanabilir. Yazı ise kişinin kendi beynini tanıma sürecidir. Yazma, bir bakıma bireyin şemalarında var olanları bulup düzene koymasındadır. Bu nedenle yazma süreci okumanın aynası olarak görülebilir. Yazma, kaligrafik bir eylemin adı olsa da aynı zamanda bir metin oluşturmak anlamında düşünme yeteneğini en üst düzeyde kullanma işlevidir. Bu bağlamda okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileri okul yaşamındaki başarının temelini oluşturmakta ve bireyin kişisel başarısının sınırlarını belirlemektedir.

Yazılı anlatım hem gelişimsel özellik gösteren bilişsel bir süreç hem de sosyal bir davranıştır (Pritchard ve Honeycutt, 2007: 29). Bu nedenle yazılı anlatım yalnızca yaşamsal etkinliklere katılımın temel bir gerekliliği değil; aynı zamanda yaşam boyu başarının bir göstergesidir (Graham ve Perin, 2007). Bireyin kendini yazılı bir biçimde ifade edebilmesi onun geleceği için kişisel bir kimlik kartı işlevi de görecektir.

Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek dış dünyayı algılamalarına ve anlatımlarında kendi görüş, düşünce ve hayal güçlerini kullanmalarına olanak sağlamayı gerektirmektedir (Aşılıoğlu, 1993: 146). Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde amaç, öğrencileri yazmaya karşı güdülenmiş, yazılı anlatım becerilerini kendi kendilerine değerlendirebilen ve gerekli düzeltmeleri bağımsız olarak yapabilen bireyler yetiştirmektir (Bryson, 2003: 1). Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi ve etkili bir yazılı anlatım için gereken yeterliklere sahip bireylerin yetiştirilmesi ise uygun yazma deneyimleri ve ortamlarının sağlanmasına bağlıdır.

Başarılı bir yazılı anlatımın gerçekleşebilmesi sağlam ve zengin bir kelime hazinesine sahip olmaya, bol ve dikkatli okumaya, iyi bir gözlemci olmaya, dilin özelliklerini ve inceliklerini bilmeye, geniş düşünmeye, duygu ve düşünceleri mantıklı ve ahenkli bir düzen içinde sunabilmeye, özgün olmaya ve yazma işini zevkle yapabilmeye bağlıdır (Deniz, 2003: 242). Bu nedenle yazma becerisinin geliştirilmesinde öğrencilere yazma fırsatı sağlamak, özellikle planlama ve gözden

Turkish Studies

geçirme aşamaları olmak üzere yazma sürecine odaklanmak, başarılı yazmak için ölçütleri açıklamak gibi özel öğretim uygulamaları oldukça etkilidir (Hooper, Wakely, deKruif ve Swartz, 2006: 219).

Jones and East (2010: 112–113) yazılı anlatımın etkili bir biçimde gerçekleştirilmesi için öğretmenlerin öğrencilere anlamlı yazma deneyimleri sağlaması, onları yazmaya teşvik etmesi ve onların öğrenme sürecine etkin katılımlarını sağlaması gerektiğine dikkat çekmektedir. Ancak yazılı anlatım en fazla ihmal edilen temel akademik becerilerden biri olarak tanınmaktadır. Alanyazında, öğrencilere kompozisyon yazma öğretiminin ya da yazının nasıl değerlendirileceğinin en iyi yöntemi konusunda herhangi bir fikir birliği bulunmamaktadır (Geisler, Hessler, Gardner and Lovelace, 2009: 218-219). Ancak Türkçeyi doğru ve etkili bir biçimde kullanma bilinci ve sorumluluğuyla, öğrencilerdeki yazılı ve sözlü anlatım becerilerinin geliştirilmesini sağlamak amacıyla öğretmenlerin öğrencileri etkin olmaya yönlendirecek yöntemler kullanmaları gerekmektedir (Üstüner ve Şengül, 2004: 199). Bu bağlamda yazılı anlatım becerisinin geliştirilebilmesi için özgün yöntemlere gereksinim duyulmaktadır.

Yazılı anlatım yoluyla bireylerin kendilerini tam ve doğru olarak ifade edebilmesi birikimli olmalarını gerekli kılar. Önce dış dünyayı algılama ve sonra da bunları kendi içinde değerlendirme süreçlerini kapsayan birikim kazanma yolları ise; gözlem yapmak, okumak ve düşündürmektir (Beyreli, Çetindağ ve Celepoğlu, 2005). Öğrencilerin dış dünyayı algılayabilmeleri, değerlendirebilmeleri ve bunun sonucunda farklı metin türlerini oluşturabilmeleri farklı metin türlerini okumalarına bağlıdır. Öğrencilerin farklı metin türleriyle karşılaşabilecekleri materyallerden biri de gazetelerdir.

Gazeteler hayatı en sıcak yansıtan yazılı ürünlerdir. Genç bireylerin tarih bilinci, sosyal düzen eleştirisi ya da edebi zevk gibi ilgilerini geliştirmelerine katkı sağlar. Gazeteler, günü yakalayan hayatın içinden sunumlarıyla genç bireylere daha eğlenceli gelmektedir. Gardner ve Sullivan (t.y) da gazetelerden eğitimde yararlanmanın, öğrencilerin okuma yeteneklerini geliştirdiğine, ilgi uyandırdığına, farklı tür ve içerikte metinler okumayı sağladığına, okuyucuların çağdaş konular, eğilimler ve uygulamalar hakkında bilgi edinmelerini sağladığına ve öğrencileri öğrenmeye teşvik ettiğine dikkat çekmektedir.

Araştırmanın Önemi

Öğrenciler ilköğretimden yüksek öğretime doğru ilerledikçe onların farklı içeriklerdeki metinleri okuma ve okuduğunu anlama becerilerinde artış göstermeleri beklenmektedir. Bu beklentiler arasında aynı zamanda öğrencilerin deneme türündeki metinler ve kompozisyon gibi yazılı anlatım ürünleri yoluyla yeni bilgiler edinmeleri ve edindikleri bu bilgileri kullanabilmeleri de yer almaktadır (Vallecorsa & deBettencour, 1997: 173).

Birey, yazma sürecinde belleğindeki bilgileri istenilen konu bağlamında sistematize etmek durumundadır. Fakat eğitim sistemimizde okuma-yazma kavramının yanlış yorumlamasının bir sonucu olarak yazma, özgün bir metin oluşturma olarak değil de dikte etmek olarak algılanmıştır. Yazılı bir metni, yazılı olarak çoğaltma ya da dinlenen bir metni yazılı metne çevirme üst düzey bir dil becerisi olarak algılanmamalıdır. Üniversite öğrencilerinden beklenen her hangi bir bilim dalının lisans mezunları olarak, kendi bilim alanlarını, ilgi duydukları herhangi bir konuyu ya da kendilerinden istenilen, sınırları belirlenmiş konulardaki bilgilerini yazılı olarak aktarabilme becerisine sahip olmalarıdır.

Alanyazında öğrencilerin orta öğretimde, sözlü ve yazılı anlatımla ilgili temel bilgi ve becerileri yeterince geliştiremedikleri (Babacan, 2003: 69), yükseköğretimde özellikle, okuduğunu

anlama, sözlü ve yazılı anlatım becerilerinde yetersizlikler olduğu (Topbaş, 1998: 16); öğretmenlerin ise sınıfta, yazılı anlatımda kendilerinden beklenen görevleri yerine getiremedikleri (Küçük, 2006: 182) vurgulanmaktadır. Ayrıca yaratıcı düşünme becerisinin gelişmemiş olması, öğrencilerin ele aldıkları konu hakkında derine inememeleri, fikirlerini destekleyecek örneklere yer verememeleri, konulara tek yönlü bakmaları ve farklı bakış açılarını yakalayamamaları, söz varlıklarının çok sınırlı olması, kullanılan sözcüklerin gündelik yaşantıların ötesine geçememesi yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde karşılaşılan sorunlar arasında yer almaktadır (Ayyıldız ve Bozkurt, 2006: 49). Yazma becerilerinin geliştirilmesinde yaşanan bu sorunların temel nedeni, neredeyse kırk yıldır sürdürülen çoktan seçmeli sınav sisteminin öğrencilerin yazı yazma yeteneğini öldürmesi ve öğretmenler için bu konudaki uğraşın öğrencilerin sınav hazırlığından çalınan vakit olarak görülmesi sonucunu doğurması olarak ele alınabilir.

Yurtdışında yapılan araştırmalar da yazılı anlatımın okullarda en fazla ihmal edilen temel becerilerden biri olduğunu göstermektedir (National Committee on Writing, 2003). Torrance, Thomas ve Robinson (1992: 155) üniversite mezunlarının çoğunun sınırlı yazma deneyimlerine sahip olduğunu ve yazılı anlatım için gereken becerileri tam olarak kullanamadıklarını belirtmiştir. Kellogg ve Whiteford (2009: 250) ise yükseköğretim öğrencilerinin çoğunun yazma becerilerinin eksik olduğunu ve temel problemin ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim programlarında yer alan uygulamaların yetersiz olmasına bağlamaktadır. Ülkemizde de durum pek farklı değildir. Temizkan'ın (2007), öğretmen yetiştiren kurumlarda genellikle ana dili eğitimine yönelik yeni yöntemlere yer verilmediğine ilişkin görüşleri yükseköğretim kurumlarında yazılı anlatım becerilerinin gelişimine yönelik sorunlar yaşandığını, farklı yöntemlere yer verilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Bu çalışmalara paralel olarak Bağcı (2007: 58) da Türkçe öğretmenliği son sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında, yazılı anlatım becerilerindeki yetersizliklerden ve uygulamalı çalışmaların eksikliğinden bahsetmektedir.

Oğuz (2009) tarafından yapılan araştırmada yazılı anlatım derslerinin yetersizliği nedenleriyle öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerini geliştiremedikleri vurgulanmakta ve yazma becerisini geliştirici öğretim yöntemlerine yeterince yer verilmemesinin ve okuma becerilerinin geliştirilmemesinin adayların yazma becerilerinde yetersizlikler oluşturduğu belirtilmektedir. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının öğrenimini gördükleri öğretmen eğitimi programlarından sözlü ve yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi için en çok; derse katılma, sunumlar ve ders anlatımları yapma; ödevler, kompozisyon, şiir, gazete vb. gibi yazılı anlatım etkinliklerinde bulunma gibi uygulamalı çalışmalar yapılması ile ilgili beklentileri olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmeyen, yaratıcılığı öldüren, baskıcı bir eğitim sistemi içinde yazma becerisinin geliştirilmesi ve öğrencilerde yazma isteğinin uyandırılması oldukça zor görülmektedir (Maltepe, 2006, ss:5-6). Yazılı anlatım çalışmalarının okullarda atasözünü ya da özdeyişin açıklanması olarak düşünülmesi ve uygulanması anlayışından çıkarak, farklı tür ve içerikte yazma çalışmalarının yapılması gerekmektedir (Göçer, 2010: 179). Öğrencilerin kendi düşünce dünyalarını kurabilecekleri ve özgün fikirler üretebilecekleri çeşitli yazma fırsatları yaratılmalıdır (Yangın, 2002: 118). Yazma becerisi, öğretim sürecinde uygulamalı çalışmaların bol bol yapılmasıyla gelişebilir (Özbay, 2005). Bu nedenle öğretmen adaylarının, anlatım becerilerini geliştirmelerini ve etkili iletişim kurmalarını sağlayacak öğrenme ortamları düzenlenmeli; öğrenci merkezli, uygulamalı etkinliklere öğretmen eğitimi programlarının ilk sınıflarından itibaren yer verilmelidir (Oğuz, 2009: 40).

Öğrencilerin özgür fikirler üretebilmeleri, kendi düşünce dünyalarını kurabilmeleri ve anlatım becerilerinin geliştirilmesini sağlayacak uygulamalı çalışmalardan biri olarak yazma sürecinde gazetelerden yararlanma görülebilir. Gazete, ülke gündemini oluşturan olayları halka

Turkish Studies

aktaran, gündem yaratan ve değişimi yöneten işleviyle bütün toplumlar için önemli bir iletişim aracıdır. Gazete gibi önemli bir iletişim aracının dilini kavramak ve yorumlayabilmek bir üniversite mezunu için gerekli olan bir sonuçtur.

Alanyazında gençlerin gazeteleri nasıl okuduklarını, bu okurların gazeteleri okurken ne tür seçimler yaptıklarını, bu seçimlerine ilişkin düşüncelerinin neler olduğunu araştırmaya yönelik çalışmaların olmadığı vurgulanmaktadır (Schlagheck, 1998: 77). Bu araştırmanın gazetelerden bir öğrenme aracı olarak yararlanma konusunda yapılacak uygulamalara ışık tutacağı umulmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada yazılı anlatım dersinde bir öğrenme aracı olarak gazetelerden yararlanmak ve bu uygulamalar sonucunda öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerine yönelik kazanımlara ulaşma düzeyini öğretmen adaylarının görüşlerine göre belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaya çalışılmıştır:

1. Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarının kullanımına ilişkin Türkçe öğretmenliği ve Sosyal bilgiler öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin görüşleri cinsiyet ve öğrenim görülen program değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?
2. Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarının kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının genel görüşleri nelerdir?
3. Öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarının kullanımına ilişkin tutumları nelerdir?
4. Öğretmen adaylarının, yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarının kullanımına yönelik gerçekleştirilen etkinliğin yazılı anlatım becerileri, bireysel gelişim ve öğrenim görülmekte olan öğretmen eğitimi programı açısından kazanımlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımı etkinliğinin geliştirilmesine ilişkin önerileri nelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelinde desenlenmiş, araştırmanın genel amacına ulaşabilmek için yöntem çeşitlenmesinden yararlanılmıştır. Çeşitleme farklı veri kaynakları, farklı veri toplama ve analiz yöntemlerini kullanarak araştırma sonuçlarının inandırıcılığını artırmaya yönelik çabaların bütünü olarak ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 94). Bu araştırmada nicel verilerin temel veri kabul edildiği ve nitel verilerle desteklediği yaklaşım olan nicel-nitel yöntem çeşitlenmesinden yararlanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, 2010-2011 öğretim yılı güz döneminde, Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Türkçe Eğitimi Bölümü

Türkçe Öğretmenliği lisans programlarının birinci sınıflarında öğrenim gören toplam 89 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kişisel özellikleri Çizelge 1’de gösterilmiştir.

Çizelge 1. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Kişisel Özellikleri

Özellik	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	35	39.3
	Erkek	54	60.7
Toplam		89	100
Öğrenim Görülen Program	SosyalBilgiler Öğretmenliği	48	53.9
	Türkçe Öğretmenliği	41	46.1
Toplam		89	100

Çizelge 1’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %39.3’ü kadın, %60.7’si ise erkektir. Öğretmen adaylarının %53.9’u Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programında, %46.1’i ise Türkçe Öğretmenliği programında öğrenim görmektedir.

2.3. Veri Toplama Süreci ve Veri Toplama Araçları

Öğrencilerin yazılı anlatım becerilerindeki gelişim durumunu ortaya çıkarmak amacıyla öncelikle konuyla ilgili yazılı kaynaklar incelenmiş ve elde edilen bilgiler ışığında çalışma alanına ilişkin bir ölçme aracı oluşturulmuştur. Ölçme aracının oluşturulmasında öğretmen adaylarının gazete kullanma etkinliğinin yazılı anlatım becerilerinin gelişimine etkisine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla Sever (1993) tarafından geliştirilen Yazılı Anlatım Değerlendirme Aracı’ndan yararlanılmıştır. Hazırlanan ölçme aracı dört boyuttan oluşmaktadır. Birinci boyutu öğretmen adaylarının kişisel bilgilerini, ikinci boyutu ise okuma alışkanlıklarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Ölçme aracının üçüncü boyutunu yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri, dördüncü boyutunu ise yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımına yönelik tutumlarını ortaya çıkarmayı amaçlayan maddeler oluşturulmuştur. Hazırlanan ölçme aracı alan uzmanlarının görüşüne sunulmuş; gelen eleştiri ve değerlendirmeler sonucunda gerekli düzeltmeler yapılarak ölçme aracı uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Araştırmada veri toplamak üzere kullanan ölçme aracındaki maddelere verilecek puanlar beşli olarak derecelendirilmiştir. Ölçme aracında yer alan her bir maddeye ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek için “tamamen katılıyorum (5)”, “katılıyorum (4)”, “kararsızım (3)”, “kısmen katılıyorum (2)” ve “katılmıyorum (1)” dereceleri kullanılmıştır.

Araştırmada veri toplamak için yararlanılan bir diğer veri toplama yöntemi görüşmedir. Bu araştırmada yarı-yapılandırılmış görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme için araştırmacılar tarafından hazırlanan taslak sorular, konu alanındaki bir uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzmandan, hazırlanan soruların açık ve anlaşılır olup olmadığını, incelenen konuyu kapsayıp kapsamadığını kontrol etmesi istenmiş, alınan geribildirimden sonra gerekli değişiklikler yapılarak sorulara son şekli verilmiştir.

Öğrenciler, yazılı anlatım çalışmalarına başlamadan önce, araştırmacılar tarafından dersin amaçları ve gerçekleştirilecek uygulama konusunda bilgilendirilmişlerdir. Öğrencilere yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanma etkinliği uygulaması başlamadan önce bu uygulamada kendilerinden beklenen görevlerin neler olduğu açıklanmıştır. Daha sonra her

katılımcı için kura çekilerek birer gazete yazarı belirlenmiş ve bu yazarların yazılarının üç haftalık bir süre içerisinde yazılı anlatım ilkeleri açısından incelenmesi ve incelenen her yazıya ilişkin birer de rapor yazmaları istenmiştir.

Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımının katkılarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçme aracı uygulama sonunda 07.12.2010 tarihinde öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımı etkinliğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacı ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ise 2010-2011 öğretim yılı birinci yarıyılında 02.12.2010-28.12.2010 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğrencilerin görüşmeye gönüllülükleri esas alınmış, Türkçe Öğretmenliği Programından 7, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programından ise 10 öğretmen adayı ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Her bir öğretmen adayı ile ayrı ayrı ve yüz yüze görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Görüşmelerden önce öğretmen adaylarına görüşmenin kayıt altına alınması gerektiği belirtilmiş, bunun için izin istenmiş ve daha sonra da görüşmelerin ses kayıtları alınmıştır. Öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmelerin süresi 15-35 dakika arasında değişmektedir. Görüşmeler tamamlandıktan sonra ses kayıtları deşifre edilmiş ve çözümlenmiştir.

2.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmanın nicel verilerinin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapmanın yanı sıra ikili karşılaştırmalar için bağımsız gruplar t testinden yararlanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 19,0 paket programından yararlanılmıştır. Araştırmada yapılan istatistiksel çözümlenmeler için anlamlılık düzeyi. 05 olarak alınmıştır.

Araştırmanın nitel verilerinin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi yapılarak elde edilen veriler düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunulmaya çalışılmıştır. Katılımcıların görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla da doğrudan alıntılara sık sık yer verilmiştir.

2.5. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Nitel araştırmada geçerlik, araştırmacının araştırdığı olguyu olduğu biçimiyle ve olabildiğince yansız gözlemesi anlamına gelmektedir (Kirk ve Miller, 1987; Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2005: 255). Bu kapsamda araştırmacıdan, araştırdığı olgu ya da olay hakkında bütüncül bir resim elde etmesi beklenir. Bunun için araştırmada elde edilen veriler ve ulaşılan sonuçların teyit edilmesine yardımcı olacak, çeşitleme, katılımcı teyidi, meslektaş teyidi gibi yöntemler kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2005, ss. 256–257). Bu araştırmada geçerlik için aşağıda belirtilen önlemler alınmıştır:

- Veri toplama ve analiz sürecindeki her bir aşama ayrıntılı olarak açıklanmıştır.
- Araştırmanın başlangıcından sonuna kadar her aşama kayıt edilmiştir.
- Verilerin tanımlanması ve yorumlanmasında nesnel davranılmaya çalışılmıştır.
- Verilerin yorumlanmasında katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır.
- Farklı veri toplama araçları kullanılmıştır.
- Verilerin ve bulguların doğruluğu için farklı araştırmacılardan yararlanılmıştır.

Turkish Studies

- Araştırmada elde edilen sonuçların dayandığı veriler, analiz süreci ve kodlamalar teyit amaçlı olarak düzenlenmiş ve denetim altına alınmıştır.

3. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırma kapsamında ele alınan bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırmanın nitel verilerinden elde edilen bulgular, araştırma sürecinde elde edilen nitel verilerin içerik analizinin yapılması, oluşturulan temaların araştırmanın alt problemleriyle ilişkilendirilmesi ve ulaşılan bulguların yorumlanması biçiminde yapılandırılmıştır. Nicel verilere ilişkin bulgular ise tablolarla betimlenmiş ve yorumlanmıştır.

Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarını kullanma etkinliğinin bazı değişkenler açısından incelenmesi

Öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarının kullanımına ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Cinsiyetleri ve “Gazete Köşe Yazılarını Kullanma Etkinliğinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Gelişimine Katkılarına İlişkin Görüşleri” ile İlgili t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Kız	35	88.37	20.40	87	.356	.723
Erkek	54	86.90	18.0			

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarının kullanımına ilişkin görüşlerinin cinsiyet durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonucunda bu iki grup arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir ($t=.356, p>.05$).

Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri program türü ile yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarını kullanma etkinliğine ilişkin görüşleri arasındaki farklılıkların analizine ilişkin olarak yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Program Türüne Göre Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesinde Gazete Köşe Yazılarının Kullanımına İlişkin Görüşleri ile İlgili t Testi Sonuçları

Öğrenim Görülen Pr.	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Sosyal Bilgiler Öğr.	48	85.00	20.35	87	-1.349	.181
Türkçe Öğretmenliği	41	90.39	16.76			

Turkish Studies

Araştırma kapsamındaki öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri program türleri ile yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete köşe yazılarının kullanımına ilişkin görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan t testi sonucunda bu iki grup arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($t=-1.349$, $p>.05$).

Yazılı anlatım dersi eğitim fakültelerinde bütün bölümlerin programlarında birinci sınıf birinci dönemde yer almaktadır. Bu dönemde öğrenciler henüz bölüm farklılığının doğuracağı değişimi elde edebilecek yeterlilikte değildir. Bu nedenle her iki programdaki öğrenciler de üniversite sınavına hazırlık döneminde benzer süreçleri yaşamışlardır. Dershaneler, çoktan seçmeli sınavlar, yoğun sınav stresi gazete okuma alışkanlığı ve yazılı anlatım becerilerinin gelişmesi konusunda öğrenciler arasında programa ve cinsiyete dayalı bir farklılaşma olmaması sonucunu doğurmuş olabilir.

Öğretmen adaylarının okuma alışkanlıklarına yönelik düşüncelerini belirlemeye yönelik ölçme aracıyla yer alan maddelere verdikleri yanıtların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlıkları

Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlıkları	\bar{X}	Ss
Düzenli olarak gazeteleri takip ederim.	2.66	1.37
Gazete okurum ama yazarları okumam.	2.43	1.43
Gazete okumaya çok zaman ayıramıyorum.	2.67	1.49
Düzenli aralıklarla roman ve edebi eserler okurum.	3.13	1.52
Daha çok bilimsel eserler okurum.	2.19	1.40

Tablo 3'te görüldüğü gibi öğretmen adaylarının okuma alışkanlıklarına ilişkin verdikleri yanıtlar "kararsızım" ve "kısmen katılıyorum" düzeyindedir. Öğretmen adayları genel olarak roman ve edebi eserleri daha fazla okuduklarını belirtmişlerdir. Buna karşın adayların bilimsel eserleri okuma oranları diğer maddelere göre daha düşük düzeydedir. Tablodaki verilerden hareketle katılımcıların düzenli okurlar olmadığı, okuma alışkanlığına sahip olmadıkları, fakat kısmen de olsa bir okuma eylemine sahip oldukları söylenebilir.

Öğretmen adaylarının yazılı anlatım dersinde bir öğrenme aracı olarak gazete kullanma etkinliği sonucunda yazılı anlatım becerilerine ilişkin kazanımlarına yönelik düşüncelerini belirlemede kullanılan ölçme aracıyla yer alan maddelere verdikleri yanıtların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Gazete Kullanma Etkinliğinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Gelişimine Katkılarına İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Gazete Kullanma Etkinliğinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Gelişimine Katkılarına İlişkin Görüşler	\bar{X}	Ss
Gazete kullanımı yazıda dil ve anlatım yönünden bütünlük sağlamayı öğrenmem için etkili bir yöntemdi.	3.74	1.48
Gazete makaleleri, yazıda anlatmak istediklerimi ilgi ve önem derecesine göre sıralamaya ilişkin fikir edinmeme önemli katkılar sağladı.	3.70	1.35
İncelediğim makaleler bir düşünce ya da olaydan ötekine doğal ve	4.03	1.25

mantıksal bir bakış içinde geçmeyi öğrenmem için etkili bir yöntemdi.		
İncelediğim makaleler, yazılı anlatımda konu dışı düşüncelere yer vermem gerektiğine ilişkin bilgi edinmemi sağladı.	3.57	1.41
İncelediğim makaleler sonucunda, yazılı anlatımda duygu ve düşüncelerimi düzgün ve sürükleyici biçimde anlatma becerim gelişti.	3.49	1.29
İncelediğim makaleler sonucunda yazılı anlatımda yazıya kısa, ilgi çekici ve konuyla ilgili başlık koyma yeteneğim gelişti.	4.02	1.14
İncelediğim makaleler sonucunda, yazdıklarımda çelişkiye düşmemem gerektiğini öğrendim.	4.01	1.07
Öğretim sürecinde gazete kullanımı etkinliği sonucunda hazırladığım raporlar aracılığıyla duygu, düşünce ve tasarımlarımın amaca uygun olarak, doğru bir şekilde anlatıldığı bir bütün oluşturma yeteneğim gelişti.	3.61	1.29
Gerçekleştirilen bu etkinlikler, yazılı anlatım sürecinde yazıya ilgi çekici bir giriş yapma becerimi geliştirdi.	3.71	1.27
Gerçekleştirilen bu etkinlikler açık ve anlaşılır (kısa, özlü, yalın) cümleler kurma yeteneğimi geliştirdi.	3.65	1.21
Gerçekleştirilen bu etkinlikler, paragrafı oluşturan cümleler arasında dilsel ve düşünsel bağlantılar kurma becerimi geliştirdi.	3.73	1.20
İncelediğim gazete makaleleri ve öğretim sürecinde gazete kullanımı etkinliği sonucunda yazım (imla) kurallarına uygun yazma becerim gelişti.	3.60	1.25
İncelediğim gazete makaleleri ve öğretim sürecinde gazete kullanımı etkinliği sonucunda noktalama işaretlerini yerli yerinde kullanma becerim gelişti.	3.46	1.29
İncelediğim gazete makaleleri ve öğretim sürecinde gazete kullanımı etkinliği sonucunda amaca uygun anlatım biçimiyle yazma becerim gelişti.	3.83	1.24
Gerçekleştirilen bu etkinlikler, yazılı anlatımda sözcük ve düşünce tekrarlarından kaçınmam (cümlelerde gereksiz, anlatıma katkısı olmayan sözcük/sözcükler kullanmama) gerektiğine ilişkin fikir edinmeme katkı sağladı.	4.21	1.01
Gerçekleştirilen bu etkinlikler, yazılı anlatımda sözcükleri yerli yerinde kullanma ve anlatmak istediğimi tam karşılayacak sözcüklerle anlatma becerilerimin gelişmesine olanak sağladı.	3.77	1.14
Gerçekleştirilen bu etkinlikler sözcük, cümle ve paragraflar arasında mantıklı ve doğal bir bağlantı kurma becerimin gelişmesine katkı sağladı.	3.92	1.14
Gerçekleştirilen etkinlikler kelime hazinemi geliştirmeme olanak sağladı.	3.96	1.24
Gerçekleştirilen etkinlikler güncel olayları takip etme ve gündemden haberdar olmama katkı sağladı.	4.29	1.25
Bu etkinliklerle gazete okuma alışkanlığı edindiğimi düşünüyorum.	3.49	1.45
Okuduğum gazete makaleleri olaylara ve yazılara eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşabilmeme olanak sağladı.	3.97	1.25
Gerçekleştirilen bu etkinlikler analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey düşünme becerilerimin gelişmesine yardımcı oldu.	3.77	1.28

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/3 Summer 2011

Etkinlikler sonucunda yaratıcı düşünme becerimin geliştiğini düşünüyorum.	3.86	1.28
---	------	------

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanma etkinliğine ilişkin “gerçekleştirilen etkinlikler güncel olayları takip etme ve gündemden haberdar olmama katkı sağladı” ($\bar{X}=4.29$) ve “gerçekleştirilen bu etkinlikler, yazılı anlatımda sözcük ve düşünce tekrarlarından kaçınmam (cümlelerde gereksiz, anlatıma katkısı olmayan sözcük/sözcükler kullanmama) gerektiğine ilişkin fikir edinmeye katkı sağladı” ($\bar{X}=4.21$) maddelerine “tamamen katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının “bir düşünce ya da olaydan ötekine doğal ve mantıksal bir bakış içinde geçmeyi öğrenme” ($\bar{X}=4.03$), “yazılı anlatımda yazıya kısa, ilgi çekici ve konuyla ilgili başlık koyma” ($\bar{X}=4.02$), “yazdıklarında çelişkiye düşmeme” ($\bar{X}=4.01$), “kelime hazinesinin gelişmesi” ($\bar{X}=3.96$) ve “sözcük, cümle ve paragraflar arasında mantıklı ve doğal bir bağlantı kurma” ($\bar{X}=3.92$) gibi becerilerin gelişimine sağladığı katkılar konusunda “katılıyorum” düzeyinde yanıt verdikleri görülmektedir. Tablo 4’te yer alan maddelere öğretmen adayları tarafından “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” düzeyinde yanıtlar vermeleri, gerçekleştirilen bu etkinliğin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesine olumlu katkılar sağladığını göstermektedir. Bu bulgular ışığında yazılı anlatım dersinde bir öğrenme aracı olarak gazetelerden yararlanmayı amaçlayan bu etkinliğin sonucunda öğretmen adaylarının yazılı anlatımın iç ve dış yapısı ile dil ve anlatım boyutlarına ilişkin kazanımların birçoğuna ulaşma düzeyinin yüksek olduğunu düşündüklerini söylemek olanaklıdır.

Yazma becerilerinin gelişimi çaba ve uzun zaman gerektiren bir süreçtir. Araştırmanın katılımcıları bu dönemde henüz kendilerine özgü bir yazma becerisi kazanma sürecini yaşamaktadırlar. Bu süreç sonuçlanmış değildir. Tablo 4’teki bulgulardan hareketle öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun yazma becerilerindeki gelişimlerini gözlemledikleri sonucuna ulaşılabilir. Yine bulgulardan hareketle, gazete okurluğunun öğrencilerin bir kısmı için yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde çok etkin bir araç olarak kullanıldığını, diğer bir kısmının ise gazete okurluğunu yazma becerisi için etkin hale getiremediğini söylemek olanaklıdır.

Öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımına ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik maddelere verdikleri yanıtlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesinde Gazete Kullanımına İlişkin Tutumları

Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesinde Gazete Kullanımına İlişkin Tutumlar	\bar{X}	Ss
Gerçekleştirilen bu etkinlik ile gazetelerin öğretim sürecinde kullanılabilir ideal bir kaynak olduğunu düşünüyorum.	3.74	1.30
Bundan sonraki öğrenim yaşantımda gazetelerden yararlanabileceğimi düşünüyorum.	3.95	1.24
Öğretmenlik yaşantımda bir öğretim aracı olarak gazetelerden yararlanmak istiyorum.	4.07	1.25
Gerçekleştirilen bu etkinlik gazete okuma isteğimi	3.64	1.47

Turkish Studies

artırdı.		
----------	--	--

Tablo 5’te görüldüğü gibi öğretmen adaylarının tamamı yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımına ilişkin maddelere “katılıyorum” düzeyinde yanıt vermişlerdir. Adaylar öğretmenlik yaşantılarında bir öğretim aracı olarak gazetelerden yararlanmak istemekte ve bundan sonraki öğrenim yaşantılarında da gazetelerden yararlanabileceklerini düşünmektedirler. Bu durum öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımına ilişkin olumlu tutumlara sahip olduklarını göstermektedir. Eğitim fakültesi öğrencileri geleceğin öğretmenleri olarak yazma becerisini kullanacak ve öğretecek konumda olmalıdır. Katılımcılar henüz birinci sınıfta olmaları nedeniyle öğretmen olduklarında ne gibi sorumlulukları olacağı konusunda yeterli bilgiye sahip değillerdir. Ancak gerçekleştirilen bu etkinlik öğretmen adaylarının öğretmenlik yaşantılarında bir öğretim aracı olarak gazetelerden yararlanmayı istemelerine, yazma becerisinin kazanımı konusunda bir projeksiyona sahip olmalarına ve gazete okuma alışkanlığına olumlu katkıda bulunması nedeniyle verimli bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Öğretmen adaylarının “Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımı etkinliğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtlar Çizelge 2’de gösterilmiştir.

Çizelge 2. Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesinde Gazete Kullanımı Konusunda Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Bireysel gelişimi sağlama açısından oldukça önemli bir etkinlikti.

Oldukça ilginç bir çalışmaydı.

Heyecan vericiydi.

İlk olması açısından merak uyandırıcıydı.

Devamının gelmesini istediğim bir projeydi.

Çizelge 2’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımı etkinliğine ilişkin olumlu düşüncelere sahip oldukları görülmektedir. Öğretmen adayları bu etkinliğin daha önce gerçekleştirilen çalışmalardan farklı olduğunu dile getirerek heyecan verici, ilginç ve merak uyandırıcı bir etkinlik olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda sosyal bilgiler öğretim programında öğrenim gören katılımcılardan biri görüşlerini (Ö7) “Normal etkinlikler kalıplara sığmak gibi oluyor. Ama bu yaptığımız etkinlik gayet iyi oldu” biçiminde belirtirken; bir diğer katılımcı da (Ö1) “Güzeldi, tekrarını isterim. Çok eğlenceli ve insana bir şeyler katan cinsten bir ödevdi”; (Ö6) “Kendimizi geliştirmek adına oldukça katkı sağladı bu çalışma” ve (Ö13) “Aslında ilk defa böyle bir ödevle karşılaşmıştım. Başlangıçta biraz sıkıntılı yazdım. Sonra biraz daha yazı yazma yönünden farklı farklı sözcüklerle anlatmaya çalıştım. Bizim için aslında hem gazete okuma etkinliği açısından hem de düşüncelerimizi ifade etme açısından çok güzel bir etkinlikti. Aslında böyle bir şeyin devamı bizim için de iyi olur. Ben gazete okuma alışkanlığı edindim bunun ardından. Güzel bir etkinlikti” biçiminde görüşlerini belirtmişlerdir.

Türkçe öğretmenliği programında öğrenim gören katılımcılardan biri (Ö14) gerçekleştirilen bu çalışmaya ilişkin görüşlerini “Aslında ilk olarak ödevle ön yargılı başladık. Hani ne gereği vardı bunun, aslında bunu yapmamıza gerek yoktu. Hoca bizi çok zorlayacak. Her gün gidip gazete almak çok sıkıcı, yorucu, emek isteyen bir şey. Hani normal bir ödev olsa bir kere yapacağımız araştırmayla tamamlardık. Ama bu bir süreci içeriyor. Devamlı bir süreç. Ve her süreçte de uygun adımlar gerekli. (...) Ama sonunda güzel şeylere ulaştığımızı düşünüyorum. Ne bileyim en başta bir üniversite öğrencisi olarak gazete okuma alışkanlığımı edindik ilk başta. Sonra gazeteye içli dışlı

Turkish Studies

olunca birçok şey değişiyor. Aslında sen gazete okuduğun zaman günlük hayatta normalde, güncel konulardan ne kadar geri kaldığını, sonra gündemi takip edemediğini ve böylece küreselleşen dünyanın dışında bir birey gibi kendinizi hissediyorsunuz. Gazete seni dünyanın içine alıyor. Sizin de bir birey olmuş olmanızı size hissettiriyor. Ben de varım. Bu konu hakkında, bu güncel olayda benim de fikrim var. Ben böyle düşünüyorum gibi. Bir de insanın hani kelime hazinesinin zenginleşmesi açısından da gazete de çok gerekli bir şey (...) Güzel bir çalışmaydı. Ben böyle bir çalışmanın parçası olduğum için çok mutluyum. İyi ki böyle bir çalışma yapmışız diyorum” biçiminde ifade etmiştir.

Öğretmen adaylarının “Gazetelerden yararlanma etkinliğini yazılı anlatım becerilerinin gelişimine katkıları bakımından nasıl değerlendirebilirsiniz?” sorusuna verdikleri yanıtlar Çizelge 3’te gösterilmiştir.

Çizelge 3. Gazetelerden Yararlanma Etkinliğinin Yazılı Anlatım Becerilerini Geliştirmesi Konusunda Katılımcı Görüşleri

-
- Yazım (imla) kurallarına uygun yazma alışkanlığı edinmeye yardımcı olma
 - Noktalama işaretlerini yerli yerinde kullanmaya özen gösterme
 - Sözcük dağarcığının gelişimine katkı sağlama
 - Dil ve anlatım yönünden gelişime yardımcı olma
 - Yazı yazma sürecine ilişkin bilgi sahibi olmaya katkı sağlama
 - Yazılı anlatımın dış yapı boyutuna ilişkin gelişim gösterme
 - Yazı yazmaya ilgi duyma
 - Dilbilgisi kurallarının farkına varma
 - Düşünme becerisinin gelişimini sağlama
-

Çizelge 3’te görüldüğü gibi katılımcıların, gazetelerin yazılı anlatım becerilerinin gelişimine katkı sağladığını düşündükleri görülmektedir. Gazeteler yazmaya ilgi duyma, yazma sürecine ilişkin bilgi sahibi olma, dil ve anlatım açısından uygun yazı yazma becerisinin gelişimine katkı sağlamıştır. Bunun yanı sıra birkaç katılımcının gazetelerin yazılı anlatımda içyapıya ilişkin becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Bu konuda katılımcılardan biri (Ö5) görüşlerini “İlk olarak düşünme becerisi gelişti. Ben yurttan kalıyorum. Okuma salonunda bu projeyi yapan arkadaşlarım vardı. Mesela bir köşe yazarının yazısı üzerinde saatlerce düşünen arkadaşlarımız oldu. Burada acaba ne demek istemiş diye. Yani dediğim gibi öncelikle düşünme faaliyetini etkinleştirdiğini düşünüyorum. Sonra konuşma üzerinde etkisi olduğunu düşünüyorum. Mesela yazarın kullandığı kelimeleri ister istemez artık biz de öğrenmiş oluyoruz, biz de kullanmış oluyoruz. Odamda bir arkadaşımın da projesi buydu. Ve nüans ve argüman kelimelerini öğrenmişti bu arkadaşımız. Konuşurken sürekli bunları söylüyordu, mesela senle benim aramdaki nüans diyordu. Veya şaka yaptığı zaman söylüyordu seninle ilgili benim elimde argümanların var falan diye. Yani farkında olmadan bile kullanıyordu yani...yazarken daha derin düşünüyoruz. Bu konuda da hani hem düşünerek yazdığımız için yani en azından mesela anlatım bozukluklarını da biz ele alıyorduk yazarken, onlara da dikkat ediyorduk. Artık bundan sonra her yazdığımız yazıyı biz de buna göre yazmaya başladık. Yani biz de farkında olmadan daha düzgün, daha anlaşılır kelimeler kullanarak, herkesin seviyesine hitap edecek bir biçimde yazmaya başladık.” biçiminde belirtirken, bir diğer katılımcı da (Ö9) “Yazı yazma becerisi, çizgisiz kâğıda yazma becerisi, düz yazabilme, kelimeleri doğru yazabilme,

noktalama işaretlerine daha dikkat etme” biçiminde yazılı anlatım becerilerinin gelişiminde gazetelerden yararlanmanın etkililiğine ilişkin görüşlerini belirtmişlerdir.

Gerçekleştirilen bu etkinliğin yazı yazma alışkanlığı edinmelerinde önemli bir yere sahip olduğunu belirten Türkçe öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adaylarından biri (Ö13) bu konudaki görüşlerini “*Öncelikle yazı yazma alışkanlığı geliştirebilirim. Ben düşündüklerimi yazıya aktaramıyordum. Şu anda biraz daha düşüncelerimi yazıya aktarma yönünden daha da etkili. Bizi yazı yazmaya yöneltti bu etkinlik.*” biçiminde ifade etmiştir.

Gazetelerden yararlanarak gerçekleştirilen bu etkinliğin öğrencilerin yazma sürecine ilişkin bilgi edinmelerine ve farkındalık oluşturmalarına katkı sağladığını belirten katılımcılardan biri (Ö3) “*Ödevi hazırlarken farkına vardım...Yazmayınca insan sadece okumayla da yazma becerisi kazanamıyorsunuz. Yani yazabilmek için yazmak gerekiyormuş. Onu öğrendim. Bazen biz diyoruz ki işte bir konu hakkında beş dakika konuşabilmek için çok kitap okumak gerekir. İşte bu beş dakika yazmak istiyorsanız da yazmak gerektiğini öğrendim. Böyle bir kazanımı oldu. Yazmanın yazarak gelişen bir süreç olduğunu öğrendim*” biçiminde görüşlerini dile getirmiştir.

Katılımcı görüşlerinden elde edilen bulgular, gazetelerin sözcük dağarcığını geliştirme bakımından etkili olduğunu da ortaya çıkarmıştır. Bu konuda katılımcılardan birinin (Ö7) “*Çok farklı kelimeler, günlük yaşamda pek kullanılmayan, basitlikten uzak, hiç duymadığımız kelimeler, cümleler kullanılıyordu. Onu da öğrenmemize katkı sağladı*” biçimindeki görüşleri araştırmanın bu bulgusunu destekler niteliktedir.

Katılımcıların görüşlerinden elde edilen bulgular, gazetelerin yazılı anlatımda iç ve dış yapıya ilişkin bilgi ve becerilerin gelişimine katkı sağladığını göstermektedir. Bu konuda katılımcılardan biri (Ö10) “*Yazıyı okuduğumuz zaman giriş, gelişme, sonuç paragrafları dahilinde neler yazılması gerektiğini, veyahut nasıl giriş yapılacağını, sonuca nasıl bağlayacağımızı, sonucun nasıl çözüme kavuşturulacağını, ...bize bayağı faydası oldu. Tabii yazı anlamında kendi hatalarımızı da görmüş olduk*” biçimindeki görüşleriyle yazılı anlatım becerilerinin gelişiminde gazetelerin katkılarına dikkat çekmiştir.

Katılımcıların “Gazetelerden yararlanma etkinliğinin bireysel gelişime katkılarını nasıl değerlendirebilirsiniz?” sorusuna verdikleri yanıtlar Çizelge 4’te gösterilmiştir.

Çizelge 4. Gazetelerin Bireysel Gelişime Katkıları Konusunda Katılımcı Görüşleri

Yazmaya olan ilgimi artırdı.

Araştırma yapma becerilerim gelişti.

İnceleme becerim gelişti.

Sorgulama becerim gelişti.

Köşe yazarlarımı tanımama olanak sağladı.

Yeni fikirlere açık olmama katkı sağladı.

Farklı fikirlere saygı duymamı sağladı.

Olaylara ve insanlara önyargılı yaklaştığının farkına varmamı sağladı.

Yorum yapma becerimi geliştirdi.

Eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerimi geliştirdi.

Farklı kaynaklardan bilgi edinmemi sağladı.

Sorumluluk duygumu geliştirdi.

Turkish Studies

Gazete okuma alışkanlığımı geliştirdi.

Gazete okumaya ilgi duymamı sağladı.

Öğretmen adayları yazılı anlatım becerilerinin yanı sıra bireysel gelişime katkıları konusunda da gazetelerin oldukça etkili olduğunu belirtmişlerdir. Okunan köşe yazılarının okuma ilgisini ve isteğini artırmasının yanı sıra bilgi edinme, yorumlama ve eleştirme gibi kimi becerilerini de etkin olarak işe koştuklarını belirten öğrencilerden biri (Ö5) bu konudaki görüşlerini “Okuma becerileri açısından da, okumanın sürekliliği açısından bir katkısı oldu. Mesela yazar o kadar ilginç konuları ele alıyordu ki okuma isteği geliyordu birden insana. Hiç bilmediğimiz şeyleri söylüyorlardı, hiç duymadığımız olaylardan bahsediyorlardı. Bu da tabii kişide okuma isteğini artırıyordu... Artık öğrencilerde istek başladı, gazete okuma ve takip etme açısından. Okuma alışkanlığı kazandırma açısından olumlu katkısı oldu. Gayet doğal bir projeydi. Birçok yönden de katkısı olduğunu düşünüyorum. Çünkü biz orada tek bir şey yapmadık. Aynı zamanda yazıyı ele aldık, yazarın görüşlerini ele aldık, kendi düşüncelerimizi ekledik, yorumlar yaptık, bazen eleştirdik, bazen yazara olumlu düşüncelerle yaklaştık. O yönden birçok alanı kapsadı bu proje” biçiminde ifade etmiştir.

Sosyal bilgiler öğretmenliği programında öğrenim gören katılımcılardan biri gerçekleştirilen bu etkinliğin farklı görüşleri kabul etme, farklı görüşlere saygı duyma ve önem verme, ufkunu genişletme, farklı açılardan olaylara yaklaşıma başlama gibi becerilerinin gelişmeye başladığını belirtmiştir. Öğretmen adayı bu konudaki görüşlerini (Ö1) “E.K (köşe yazarı) ve onun köşe yazılarını incelemek ödevi bana verildi. E.K. benim dünya görüşümle taban tabana zıt birisiydi. Önce bi oflayıp pufladım. Neden bana bu yazar düştü diye... Daha önce hiç almadığım C. gazetesini aldım. Okurken ilk olarak neden bu kadar tek pencereden baktığını sorguladım kendi kendime. Ama birkaç yazıyı inceledikten sonra şu gelişti bende: Ha bir de onun gözüyle bakayım. Hakikaten çok mu yanlış görüyor. Adamda mı o sorun var? Bende mi bir sorun var demeye başladım. Oradan bakınca evet, haklı yanları var. Yani taban tabana zıt olmadığımızı gördüm daha doğrusu. Yani bana o anlamda gerçekten katkısı oldu hocam. Yani hep aynı kişilerle konuşmaktan, benimle aynı düşünen insanlarla görüşmekten ufkumuzun dar kaldığını, geniş düşünemediğimi fark ettim. Bu anlamda benim için gerçekten çok güzel oldu. O insanlar hangi açıdan bakıyorlar ve nasıl görüyorlar. Ben niye o açıdan göremiyorum diye. Beni o düşünceye sevketti. O anlamda faydalı olduğunu düşünüyorum... Hep aynı fikirleri okumamanın gerekliliğini öğrendim.” sözleriyle dile getirmiştir.

Gerçekleştirilen bu etkinliğin “yazma” ilgi ve isteğini tetiklediğini ve sorumluluk bilinci uyandırdığını belirten katılımcılardan biri (Ö6) “Son çalışmamda ben şunu fark ettim. Artık zorunlu olmadan gidip yazıyorum fikirlerimi. Aslında hocam sorumluluk sahibi olduğumuzu da fark ettim... Eskiden ben spor, ekonomi, teknoloji sayfalarına bakardım. Ama köşe yazarlarını hiç okumazdım. Yalnızca önemli bir başlık bulunca okurdum. Ama şu anda açtığımda önce köşe yazarlarını okuyup sonra diğer sayfalara bakıyorum. Merakım biraz daha arttı.” biçimindeki ifadesiyle görüşlerini belirtmiştir.

Öğretmen adaylarının “Gazetelerden yararlanma etkinliğinin öğrenim görmekte olduğunuz program açısından katkılarını nasıl değerlendirebilirsiniz?” sorusuna verdikleri yanıtlar Çizelge 5’te gösterilmiştir.

Çizelge 5. Gazetelerin Öğretmen Eğitimi Programları Açısından Katkıları Konusunda Katılımcı Görüşleri

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/3 Summer 2011

Genel kültür konusunda gelişime katkı sağladı.

Farklı açılardan bakmayı sağladı.

Topluma bakış açısını değiştirdi.

Güncel olaylardan haberdar olmayı sağladı.

Gündemi takip etmeyi sağladı.

Sözlü anlatım ve topluluk karşısında konuşabilme yeteneğimi geliştirdi.

Öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin fikir sahibi oldum.

Çizelge 5'te görüldüğü gibi katılımcıların, gazetelerin öğretmen eğitimi programları açısından da katkı sağladığını düşündükleri görülmektedir. Gazetelerin öğretmen eğitimi programına katkıları konusunda öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda yer almaktadır:

SBÖP'da öğrenim gören öğretmen adaylarından biri (Ö10) bu konudaki görüşlerini *“Bölümümüz sosyal bilimler, sosyalleşme amaçlı. Öğretmen adayınız. Öğrencilere sadece ders değil de çevreye uyumlu bir biçimde, toplumla içi içe bir şekilde bir eğitim verebilmek amacıyla hem kendimiz hem de öğrenciler olmak üzere bir eğitim almamız gerekiyor. Bunu öğretti aslında”* biçiminde ifade ederken bir diğer öğretmen adayı da (Ö1) *“Sosyal bilgiler okuyorum. Toplumla ve toplumsallaşmakla alakalı bir programdayım. İnsanı ve toplumu merkeze alan bir bölümdeyim. E haliyle bir roman daha kurgusal bir şey olduğu için o anlamda fazla düşünmeye iteceğini düşünmüyorum. Ama hem köşe yazarı olması, hem de yazarın bir kariyerinin olması ve o konuyu profesyonel olarak ele alması, bilgi vermesi açısından sosyal konularda evet çok daha bilgi verici olduğunu düşünüyorum”* biçiminde görüşlerini dile getirmiştir.

Bilgiye ulaşmak ve yeniliklerden haberdar olmak adına gazete etkinliğinin kendisine oldukça önemli katkılar sağladığını düşünen SBÖP öğrencilerinden biri (Ö5) bu konudaki görüşlerini *“Benim bölümüm birçok alanı kapsamaktadır. Tarih, coğrafya, anayasa, genel kültür gibi. Bu alandaki bilgiler hızlı bir ilerlemeye sahiptir. Bence gazete bu alandaki bilgilere ulaşmak için en pratik kaynaktır. Mesela Yahudi yerleşim planı olarak Madagaskar planını biz hiç duymamıştık. Ama yazar bunu arşivlerden yola çıkarak araştırmış ve belgeler halinde okuyucuya sunmuş. Ben de bu sayede öğrenmiş oldum. Ve bu benim ileriki meslek hayatımda önemli olan bir konu, alanım tarihi de kapsadığı için aynı zamanda. Gerekli bilgilerden bir tanesiydi. Yazar sayesinde bunu öğrenmiş oldum”* biçiminde ifade etmiştir. Aynı programda öğrenim gören öğretmen adaylarından biri de (Ö3) güncel bilgilerden haberdar olma ve alanla ilgili bilgileri edinmede gazetelerin katkıları *“Sosyal bilgiler hayatın tüm alanıyla ilgileniyor, yani hayatın hangi alanında olursa olsun ilgilenmek zorundasınızdır. Güncel şey, hem tarihten miras. Hem de o günün güncel konularıyla da ilgilenmek zorundasınız. E gazetelerin de köşe yazarları genellikle güncel konulardan bahsettiği için o yönüyle işte, sosyal bilgilerin de güncelliğe yaklaşım tarzı. İşte günceli değerlendirme yönüyle katkısı oldu. Mesela diyelim yazar güncel bir konudan bahsediyor. Geçen haftalarda wikileaks diye bir şey çıktı. Şimdi bu olayı, okumadığınız zaman köşe yazarlarını, hiçbir yorumda bulunamıyorsunuz. Hiçbirşey söyleyemiyorsunuz. Güncel bir olaydır, medyada çıkan bir olaydır. Fakat biri size wikileaks nedir dediği zaman hiçbir cevap veremiyorsunuz. Fakat bu köşe yazarlarını okuduktan sonra onların o günkü güncel konulardan yaptıkları yorumlardan yola çıkarak siz de artık kendinize göre, okumasanız da o günün konusu hakkında bir merak sarıyor sizi, öğrenmeye çalışıyorsunuz. Böyle bir katkısı oldu bizlere”* biçiminde belirtmiştir.

Türkçe öğretmenliği programında öğrenim gören katılımcılardan biri gerçekleştirilen bu etkinlikte iletişim kurma, duygu ve düşüncelerini başkalarına anlatabilme açısından gazetelerin önemli bir işlevi olduğunu belirten görüşlerini *“Biz Türkçe hocası olacağız. Çok eksikliklerimiz var.*

Turkish Studies

İnsanların karşısında tam olarak konuşamıyoruz, isteklerimizi, dileklerimizi tam olarak karşılıkta aktaramıyoruz. Türkçe öğretmenliğinin amacı da insanlarla ilişki kurmak, daha güzel nasıl anlatabilirim kendimi diye. Bu gazete de bize bir nevi karşımızdaki yazarla karşılıklı konuşuyormuşuz, ben de kendimi düşündüklerimi onlara anlatıyormuşum gibi hissetmemi sağladı” biçiminde ifade etmiştir.

Öğretmen adayları ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda ulaşılan yukarıdaki bulgular, genel kültür bilgilerinin artması, topluma bakış açısının değişmesi, güncel olaylardan haberdar olma ve gündemi takip etme, sözlü anlatım ve topluluk karşısında konuşabilme, öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin fikir sahibi olma gibi becerileri geliştirmesi bakımından gazete etkinliğinin öğretmen eğitimi programlarına katkı sağladığını ortaya çıkarmıştır.

Öğretmen adaylarının “Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazetelerden yararlanma etkinliğine ilişkin önerileriniz nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtlar Çizelge 6’da gösterilmiştir.

Çizelge 6. Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesinde Gazetelerden Yararlanma Etkinliğine İlişkin Öneriler

Öğrencilerin farklı düşünceleri benimseyebilmeleri amacıyla kullanılmalı

Kapsamı genişletilerek ileriki dönemlerde de uygulanmalı

Yazma sürecini öğrenebilmek açısından uygulanması gereken bir etkinlik

Çizelge 6’da görüldüğü gibi öğretmen adayları, yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazetelerden yararlanma etkinliği konusundaki görüşlerini ve bu etkinliğin devamını istediklerine ilişkin düşüncelerini belirtmişlerdir. Bu konuda öğretmen adaylarından biri (Ö10) görüşlerini “*Öğrencilerin hem kendi düşüncesini oluşturması hem de farklı düşünceleri benimseyebilmesi amacıyla bu etkinliğin kullanılmasının faydası olacaktır diye düşünüyorum. Ondan sonra tabii kendi açımdan da ileride öğretmenlikte olmasa bile bu gibi yazıların hayat içinde deneyimlere sahip bir kişiliğe sahip biri olacağı düşünüyorum hocam*” biçiminde ifade ederken, bir diğer öğretmen adayı da (Ö13) “*Güzel oldu hocam. Biz ilk başlarda sorun yaşadık ama insan da neyin nasıl olacağını daha sonra öğreniyor. Hem ortaokulda hem de lisede böyle bir etkinlikle karşılaşmadığımız için bilimsel yazıları hangi çerçevede, nasıl değerlendireceğimiz bize tam olarak öğretilmediği için, hangi başlıklar altında nasıl yazacağımızı öğrenmemiz açısından katkılar sağladı. Eksikim var aslında benim. Düşündüklerimi tam olarak yazıya aktaramıyordum. Daha önceden böyle bir şeye alışkın değildim. İnşallah bundan sonra böyle devam eder*” şeklinde belirtmiştir. Öğretmen adaylarının bu görüşleri, yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazetelerden yararlanmanın katkılarına ve bundan sonra da uygulanmasına ilişkin görüşlerini belirtmesi açısından önem taşımaktadır.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda, araştırma kapsamındaki katılımcıların cinsiyetleri ve öğrenim gördükleri program türleri değişkenleri ile yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımına ilişkin görüşlerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan t testi sonucunda bu iki grup arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre gazetelerden eğitim ortamında yararlanmanın, öğretmen adaylarının başta yazma becerileri olmak üzere diğer dil becerilerinin gelişimine ve kişisel gelişimlerine katkı sağladığı görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük

çoğunluğunun gazete kullanımının yazıda dil ve anlatım yönünden bütünlük sağlamayı öğrenmede etkili bir yöntem olduğuna inandıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmen adayları yazılı anlatım dersinde bir öğrenme aracı olarak gazetelerden yararlanmayı amaçlayan bu etkinliğin sonucunda yazılı anlatımın iç ve dış yapısı ile dil ve anlatım boyutlarına ilişkin kazanımların birçoğuna ulaşma düzeyinin yüksek olduğuna inanmaktadır. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu gerçekleştirilen etkinliklerin kelime dağarcığını geliştirmelerine, güncel olayları takip etme ve gündemden haberdar olmalarına katkı sağladığına, gazete okuma alışkanlığı edinmelerine, olaylara ve yazılara eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşabilmelerine; analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesine katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, araştırma sonucunda öğretmen adaylarının gazetelerin öğretim sürecinde kullanılabilecek ideal bir kaynak olduğuna inandıkları ve bundan sonraki öğrenim yaşantılarında gazetelerden yararlanabileceklerini düşündükleri, ayrıca öğretmenlik yaşantılarında bir öğretim aracı olarak gazetelerden yararlanmak istedikleri ortaya çıkmıştır. Alanyazın incelendiğinde araştırmanın bu bulgularının bir öğretim aracı olarak gazetelerin okuma ve yazma becerilerinin gelişimine etkisinin incelendiği, farklı düzeylerdeki öğrencilerle gerçekleştirilmiş araştırma bulguları ile de benzerlik gösterdiği görülmektedir. Eğitimde gazete kullanımı konusunda yapılan güncel çalışmalar gazetelerin öğrencilerin öğrenme ve düşünme becerilerinin geliştirilmesinde, bilgiye ulaşmalarında, okuma ilgisinin artmasında, sözcük dağarcığının gelişiminde, öğrencilerin farklı konular, farklı alanlar ve farklı olaylar arasında bağlantı kurmalarını teşvik etmede, sorgulama becerilerini geliştirmede ve vatandaşlık becerilerinin gelişiminde önemli bir yere sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır (Gardner & Sullivan, t.y.). Padgett'in (2006: 56) gazetelerin öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede oldukça yararlı; Vaughan, Sumrall ve Rose'nin (1998: 2) öğrencileri aktif bağımsız düşünürler olmaya teşvik etmede etkili kaynaklar olduğu, gerçek dünya ve okulda edinilen beceriler arasında köprü kuran eğitsel araçlar olduğu (Vaughan, Sumrall and Rose, 1998: 3) bulguları; Vockell ve Cusick'in (1995: 359-362) gazetelerin dünyaya gerçek bir pencereden bakış sağladığı ve yazma becerilerini geliştirdiğine yönelik görüş ve bulguları ile McGee ve Richgels'in (2004) günlük gazete okuma etkinliklerinin öğretmen adaylarının yazma süreci ve noktalama işaretlerini doğru kullanımını anlamaları konusunda önemli etkiye sahip olduğu yönündeki bulguları bu araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde gazete kullanımı etkinliğine ilişkin olumlu tutumlara sahip oldukları görülmektedir. Öğretmen adayları bu etkinliğin daha önce gerçekleştirilen çalışmalardan farklı olduğunu dile getirerek heyecan verici, ilginç ve merak uyandırıcı bir etkinlik olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerilerinin yanı sıra bireysel gelişime katkıları konusunda da gazetelerin oldukça etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmen adayları okunan köşe yazılarının okuma ilgisini ve isteğini artırmasının yanı sıra bilgi edinme, yorumlama ve eleştirme gibi kimi becerilerini de etkin olarak işe koştuklarına inanmaktadırlar. Araştırmanın bu bulgusu Sargent, Mwavita ve Smith'in (2009: 229) gazetelerin öğrencileri okumaya motive etmede yardımcı olduğu ve bir öğretim aracı olarak oldukça güçlü roller oynadığına yönelik bulgusu ve Vaughan, Sumrall ve Rose'nin (1998) öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin sosyal becerilerinin gelişiminde etkili olduğu ve fen öğretiminde gazete kullanımına ilişkin olumlu tutumlara sahip olduğu, öğretmen adaylarının gazete kullanmaya olan ilgilerinin artmaya başladığı yönündeki bulguları ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca araştırmanın bu bulguları Yueh-Chiu'nun (2005-2006) gazetelerin öğretim sürecinde kullanımının öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini kullanarak konuları analiz etmelerine ve öğrencileri eleştirel düşünen yurttaşlar olmaya teşvik etmesine yönelik bulgularıyla Gardner ve Sullivan'ın (t.y) öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirdiği, ilgi ve motivasyonlarını artırdığı, gazete okuma alışkanlığı edinmelerini sağladığı yönündeki görüşleri ile paralellik göstermektedir. Bunun yanı sıra bu araştırmanın bulguları Rhoades ve Rhoades (1985) tarafından gerçekleştirilen çalışmada gazetelerin öğretmenler tarafından anlama ve eleştirel düşünme

Turkish Studies

becerilerinin geliştirilmesinde kullanıldığı ve öğrencilerin kendilerine, topluma ve dünyaya karşı farkındalık becerilerinin geliştirilmesinde yardımcı olduğuna yönelik bulgusu; O'Connell'in (1995) gazetelerin öğrencilerin matematiksel düşünme becerilerinin gerçek dünya deneyimlerine nasıl uygulanabileceğini ve matematikle ilgili okuma, düşünme, tartışma ve yazma uygulamalarını sağlamaya yönelik olumlu katkılarına gösteren çalışmasının bulguları ile Vockell ve Cusick'in (1995, ss. 359-362) gazete kullanan ve okuyan öğrencilerin gazete okumayanlara göre, daha iyi anlama yeteneğine ve sözcük bilgisine sahip olduğunu bildiren görüşleri ile benzerlik göstermektedir.

Araştırma sonucunda genel kültür bilgilerinin artması, topluma bakış açısının değişmesi, güncel olaylardan haberdar olma ve gündemi takip etme, sözlü anlatım ve topluluk karşısında konuşabilme, öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin fikir sahibi olma gibi becerileri geliştirme bakımından gazete etkinliğinin öğretmen eğitimi programlarına katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın bu bulguları Gardner ve Sullivan'ın (t.y) gazetelerin öğrencilerin zihinsel ve bireysel gelişimleri için önemli birer araç olduğu, bilgiye ulaşma, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama becerilerinin gelişiminde, üniversite öğrencilerinin daha kapsamlı ve bağlantılı bilgilere ulaşmalarını, onların daha bağımsız ve aktif öğrenenler olmalarını sağlamada önemli birer kaynak olduğu, evrensel bilgilere ulaşmalarına ve uluslar arası bir farkındalık geliştirmelerine olanak sağladığı, eleştirel düşünme becerilerini geliştirdiği yönündeki görüşleriyle benzerlik göstermektedir.

Sonuç olarak, öğrenme sürecinde gazetelerden yararlanmanın, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesine katkı sağladığı söylenebilir. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak şu öneriler getirilebilir:

- Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde etkili bulunan gazeteler, yükseköğretimde yazılı anlatım derslerinde öğretim elemanları tarafından kullanılabilir.
- Benzer çalışmalar farklı yöntem ve araçlar (deneysel yöntemler, eylem araştırması, gözlem, ölçek vb.) kullanılarak ve diğer öğretmenlik alanlarında daha kapsamlı bir biçimde gerçekleştirilebilir.
- Yazılı anlatım dersinde öğrenci ödev etkinliği sonuçları bir dönüt olarak gazetelere iletilebilir. Böylece üniversite öğrencilerinin incelediği ve yorumladığı yazarlar için de bir kendi kendini kontrol mekanizması oluşmuş olur.

KAYNAKÇA

- AŞILIOĞLU, Bayram. (1993). **Okullarda Türkçe Öğretimi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AYYILDIZ, Mustafa ve BOZKURT, Ümit (2006). "Edebiyat ve Kompozisyon Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar." **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, 4 (1), s. 45-52.
- BABACAN, Mahmut (2003). "Orta Öğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı Öğretiminin Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Dersi Sınav ve Ödevleri Çerçevesinde Durumu." **TÖMER Dil Dergisi**, 122, 61-74.
- BAĞCI, Hasan (2007). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatıma ve Yazılı Anlatım Derslerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. **TÜBAR**, XXI, 29-61.
- BEYRELİ, Latif., ÇETİNDAG, Zerrin. ve CELEPOĞLU, Ayşegül. (2005). **Yazılı ve Sözlü Anlatım**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- BRYSON, Freida Kay (2003). **An Examination of Two Methods of Delivering Writing Instruction to Fourth Grade Students**. Unpublished Master Thesis, Texas Woman's University, Texas. (UMI No: 1417565).
- DENİZ, Kemalettin (2003). "Yazılı Anlatım Becerileri Bakımından Köy ve Kent Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Durumu", **Türklük Bilimi Araştırmaları (Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı)**, S. 13, s. 233-255.
- DRAPER, Roni Jo (2002) "Every Teacher a Literacy Teacher? An Analysis of the Literacy-related Messages in Secondary Methods Textbooks", **Journal of Literacy Research**, 34 (3), 357-384.
- GARDNER, John, N. and SULLIVAN, Betty, L. (undated). **The National Newspaper as a Tool for Educational Empowerment: Origins and Rationale**. http://www.nytimes.com/ref/college/faculty/coll_mono_gard.html adlı siteden 20.01.2011 tarihinde edinilmiştir.
- GEİSLER, Jennifer. L, HESSLER, Terri, GARDNER, Ralph and LOVELACE. Temple. S. (2009). Differentiated Writing Interventions for High-Achieving Urban African American Elementary Students. **Journal of Advanced Academics**, 20 (2), pp. 214-247.
- GÖÇER, Ali. (2010). Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi. **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 3 (12), 178-195.
- GRAHAM, Steve, & PERİN, Dolores. (2007). **Writing Next: Effective Strategies to Improve Writing of Adolescents in Middle and High Schools**-A Report to Carnegie Corporation of New York. Washington, DC: Alliance for Excellent Education.
- HOOPER, Stephen. R., WAKELY, Melissa. B., de KRUIF, Renee E. L. and SWARTZ, Carl. W. (2006). Aptitude-Treatment Interactions Revisited: Effect of Metacognitive Intervention on Subtypes of Written Expression in Elementary School Students, **Developmental Neuropsychology**, 29 (1), 217-241.
- JONES, Jill and EAST, Jill (2010). Empowering Primary Writers Through Daily Journal Writing, **Journal of Research in Childhood Education**, 24 (2), 112-122.
- KELLOGG, Ronald. T. and WHITEFORD, Alison. P. (2009). Training Advanced Writing Skills: The Case for Deliberate Practice, **Educational Psychologist**, 44 (4), 250-266.
- KÜÇÜK, Salim. (2006). Türkçe Öğretiminde Yazılı Anlatım Çalışmalarının Sorularla Yönlendirilmesi. **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, 4 (2), 181-198.
- LIGHT, Richard. J. (2001). **Making the Most of College**. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- MALTEPE, Sadet. (2006). **Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi**. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- National Committee on Writing in America's Schools and Colleges** (2003). The neglected "R": The Need for a Writing Revolution. http://www.writingcommission.org/prod_downloads/writingcom/neglectedr.pfd. adresinden 16.12.2009 tarihinde edinilmiştir.
- O'CONNELL, Susan R. (1995). Connecting the Mathematics Classroom to the World. **Teaching Children Mathematics**, 1(5), 268-74.

- OĞUZ, Aytunga (2009). Trainee Teachers' Self-Efficacy Perceptions Regarding Their Written and Oral Expression Skills. **Electronic Journal of Social Sciences**. 8 (30), 18-42.
- ÖZBAY, Murat (2005). Ana Dili Eğitiminde Konuşma Becerisini Geliştirme Teknikleri. **Qafqaz Üniversitesi Dergisi**, 16. http://journal.qu.edu.az/article_pdf/1037_486.pdf adlı siteden 12.04.2011 tarihinde alınmıştır.
- PADGETT, Raven (2006). "Read All About It," and Teach Kids Using School Newspapers. **The Education Digest**. February, 56-58.
- PRITCHARD, R. J., HONEYCUTT, R. L. (2007). Best practices in Implementing a Process Approach to Teaching Writing. In S. Graham, C. A. MacArthur, J. Fitzgerald (Eds.). **Best Practices in Writing Instruction**. (28-49). New York: Guilford Press.
- RHOADES, George and RHOADES, Lynn (1985). Using the Daily Newspaper to Teach Cognitive and Affective Skills. **The Clearing House** 59 (4): 162-64.
- SARGENT, Stephan, MWAVİTA, Mwarumba and SMİTH, Melinda (2009). Newspapers for Boys? Newspapers for Girls? Newspapers for Everyone. **Reading Improvement**, 46 (4), 227-237.
- SCHLAGHECK, Carol. (1998). Newspaper Reading Choices by College Students. **Newspaper Research Journal**, 19 (2), 74-87.
- SEVER, Sedat. (1993). **Türkçe Öğretiminde Uygulanan Tam Öğrenme Kuramı İlkelerinin, Öğrencilerin Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerindeki Erişiyeye Etkisi**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- TEMİZKAN, Mehmet (2007). Türkçe Öğretmenlerinin Yazılı Anlatım Etkinlikleri Çerçevesinde Yaptıkları Uygulamaların Değerlendirilmesi. **Milli Eğitim Dergisi**, 36, 174. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/174/dergiler/174/10.pdf> adlı siteden 17.07.2008 tarihinde alınmıştır.
- The College Board. (2003)**. Report of the National Commission on Writing in America's Schools and Colleges. **The Neglected "R": The Need for a Writing Revolution**. <http://www.vantage.com/pdfs/neglectedr.pdf>.
- TOPBAŞ, Seyhun (1998). Dil, anadili ve Türkçe öğretimi. **Türkçe Öğretimi**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1066, Açıköğretim Fakültesi Yayınları No: 587, ss:1-21.
- TORRANCE, M, THOMAS, G. V. & ROBINSON, E. J. (1992). The Writing Experiences of Social Science Research Students. **Studies in Higher Education**, 17 (2), 155-167.
- ÜSTÜNER, Ahat ve ŞENGÜL, Murat (2004). Çoktan Seçmeli Test Tekniğinin Türkçe Öğretimine Olumsuz Etkileri. **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 14 (2), 197-208.
- VALLECORSIA, Ada. L. and DEBETTENCOURT, Laurie. U (1997). Using A Mapping Procedure to Teach Reading and Writing Skills to Middle Grade Students With Learning Disabilities. **Education & Treatment of Children**, 20 (2), 173-188.
- VAUGHAN, Melina N., SUMRALL, Joe and ROSE, Lucinda. H (1998). Preservice Teachers use the Newspaper to Teach Science And Social Studies Literacy. **Journal of Elementary Science Education**, 10 (2), 1-19.
- VOCKELL, Edward and CUSİCK, Kathleen (1995). Teacher's Attitudes Toward Using Newspaper in the Classroom. **Clearing House**, 68, (6), 359-362.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/3 Summer 2011

-
- YANGIN, Banu (2002). **Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi**, Mersin: Dersal Yayıncılık.
- YUEH-CHIU, Fang (2005–2006). Public Memory in Taiwanese English Newspapers and Pedagogy of Education. A Critical Perspective. **International Journal of Learning**, 12 (5)